

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/176373,Podsumowanie-akcji-oznaczania-grobów-powstanców-ślaskich-znakiem-pamięci-Tobie-P.html>
28.02.2026, 21:06

Podsumowanie akcji oznaczania grobów powstańców śląskich znakiem pamięci „Tobie Polsko” w 2022

29.12.2022

W 2022 r. oznaczono groby 42 powstańców śląskich w tym 2 podwójne: 40 na terenie woj. śląskiego, 1 na terenie Wielkopolski i 1 na Opolszczyźnie.

Akcja oznaczania grobów znakiem pamięci opracowanym przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach rozpoczęła się 5 lipca 2021 r. w dzień setnej rocznicy zakończenia III powstania śląskiego.

Wydarzenia te odbywały się w obecności rodzin powstańców, lokalnych władz samorządowych, duchowieństwa, przedstawicieli środowisk kombatanckich, harcerzy, uczniów oraz z udziałem pocztów sztandarowych.

Znak pamięci „Tobie Polsko” ma formę proporczyka o rozmiarach ok. 20 x 8 cm wykonanego z porcelany nagrobnej. Umieszczono na nim inwokację „Tobie Polsko”, pod którą znajduje się wizerunek orła otoczonego datami powstań, a poniżej napisy „Grób Powstańca Śląskiego” i „Instytut Pamięci Narodowej”. Proporzec jest wzorowany na sztandarze powstańczym „Tobie Polsko”, który wykonano na początku 1920 r. w pracowni przy redakcji „Katolika” w Bytomiu i który obecnie znajduje się w zbiorach Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Św. Anny. Muzeum posiada także fotografię z uroczystości upamiętniającej uchwalenie Konstytucji 3 Maja, która przedstawia pochód mieszkańców wsi Osiek (pow. strzelecki, woj. opolskie) z tymże sztandarem niesionym przez A. Szulca do Rozmierzy. Uroczystości te obchodzono na całym Górnym Śląsku w niedzielę 2 maja 1920 r. i były to pierwsze legalne obchody tej rocznicy na tym terenie. Dzięki postanowieniom artykułu 88 Traktatu Wersalskiego o przeprowadzeniu plebiscytu, dla zapewnienia jego bezstronności, w lutym 1920 r. obszar plebiscytowy wyłączono z państwa niemieckiego i poddano kontroli wojsk alianckich, a pełnię władzy przejęła na nim Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa Górnego Śląska z gen. Henri Le Rondem na czele. Umożliwiło to Polakom legalne demonstrowanie swoich dążeń i używanie symboli narodowych.

Ogłoszona w 2019 r. przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa akcja „[Powstańcy to wiara, nadzieja i cud](#)”. [Ocalmy groby powstańców śląskich od zapomnienia!](#) ma na celu zewidencjonowanie jak największej liczby grobów, w których spoczywają powstańcy śląscy, a nie figurują one w dotychczas dostępnych ewidencjach prowadzonych przez instytucje samorządowe i rządowe. Od 2019 r. katowicki oddział IPN poprzez media, instytucje kościelne, organizacje samorządowe, społeczne, harcerskie i Tramwaje Śląskie SA informuje o możliwości zgłaszania takich grobów do IPN; aby to zrobić należy pobrać stosowny formularz ze strony katowickiego IPN i wypełniony przesłać tradycyjną bądź elektroniczną pocztą na adres grobypowstancowslaskich@ipn.gov.pl. Pracownicy OBUWiM po ich otrzymaniu dokonują weryfikacji w oparciu o materiały źródłowe i opracowania. Po jej pozytywnym przejściu rozpoczynana jest również procedura uznania mogiły za grób weterana walk o wolność i niepodległość Polski. Po jej zakończeniu groby mogą zostać oznaczone znakiem pamięci „Tobie Polsko”.

W odpowiedzi na nasz apel wpłynęło dotąd ok. 270 wniosków. Po ich weryfikacji nadano bieg 217 sprawom. Dotyczą one mogił z terenu 46 miejscowości z województwa śląskiego, opolskiego, wielkopolskiego, mazowieckiego oraz jednego ze stolicy Francji.

Uroczystości oznaczania grobów znakiem pamięci „Tobie Polsko” zorganizowane przez katowicki OBUWiM w 2022 r.:

[12 marca 2022 - Mysłówice, uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego śp. Wilhelma Marca](#)

[13 czerwca 2022 - Marklowice, oznaczenie grobu powstańca śląskiego Pawła Remiasza](#)

[20 czerwca 2022 - Gliwice, oznaczenie grobu powstańców śląskich Elżbiety i Franciszka Lubosów](#)

[22 czerwca 2022 - Zwonowice, oznaczenie grobu powstańca śląskiego Hermana Masarczyka](#)

[25 czerwca 2022 - Lubliniec, oznaczenie grobu powstańca śląskiego Franciszka Przybycina](#)

[15 września 2022 - Pszczyna, oznaczenie grobów powstańców śląskich: Jana Poloczka i Ludwika Kędziora](#)

[20 września 2022 - Ruda Śląska, oznaczenie grobu powstańca śląskiego Juliusza Wincentego Laszczoka](#)

[17 października 2022 - Buk, oznaczenie grobu powstańca śląskiego ppłk Kazimierza Zenktellera](#)

[18 października 2022 - Piekary Śląskie, oznaczenie grobu powstańców śląskich Klary i Jana Przybyłków](#)

[19 października 2022 - Nysa, oznaczenie grobu powstańca śląskiego Franciszka Pstruchy](#)

[20 października 2022 - Rybnik, oznaczenie grobów powstańców śląskich: Leona Pajączka i Franciszka Krakowczyka](#)

[21 października 2022 - Żory, oznaczenie grobu powstańca śląskiego Bolesława Wieczorka](#)

[27 października 2022 - Katowice, oznaczenie grobu powstańca śląskiego Romana Jana Koźlika](#)

[3 listopada 2022 - Bielsko-Biała, uroczystość oznaczenia grobu powstańców śląskich Wincentego i Jadwigi Baronów](#)

[9 listopada 2022 - Knurów, oznaczenia znakiem pamięci „Tobie Polsko” grobów trzech powstańców śląskich](#)

[14 listopada 2022 - Mysłówice, uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego śp. Jana Bielnika](#)

[15 listopada 2022 - Siemonia \(gm. Bobrowniki\), uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego Augustyna Ullmanna](#)

[17 listopada 2022 - Czeladź, uroczystość oznaczenia znakiem pamięci „Tobie Polsko” 11 grobów powstańców śląskich](#)

[18 listopada 2022 - Lubecko \(pow. Lubliniec\), uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego
śp. Rajmunda Kubiszoka](#)

[24 listopada 2022 - Czerwionka-Leszczyny, uroczystość oznaczenie grobu powstańca śląskiego
Ludwika Grobosza](#)

[25 listopada 2022 - Chorzów, uroczystość oznaczenia znakiem pamięci „Tobie Polsko” 7 grobów
powstańców śląskich](#)

[28 listopada 2022 - Sosnowiec, uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego Leona
Kalkowskiego](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Tobie Polsko

GRÓB POWSTAŃCA ŚLĄSKIEGO

Instytut Pamięci Narodowej

Znak pamięci „Tobie Polsko”.